

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)

VJERA I DRUŠTVO (5)

Zbog ljubavi se iz Silicijske doline preselio u Zagreb, sada pomaže Hrvatima povezati kršćanske vrline i poslovni život

"Ono što je dobro u Hrvatskoj jest da bez obzira koliko pogriješiš kao čovjek uvijek ćeš biti prihvaćen od strane obitelji i ta je sigurnost jako bitna. No, ono što je ironično jest da ako pogriješiš kao poduzetnik onda ti se teže „oprašta“. U Silicijskoj dolini je dio ponosa ako si imao firmu koja nije uspjela. Investitori čak smatraju pozitivnim ako si barem jednom radio u kompaniji koja je propala", priča Nolan Sharp.

Razgovarao: Ivo Džeba

[f](#) [t](#) [e](#) [+](#) [11](#)

Foto: Nolan Sharp / Facebook

Kada kao Hrvati govorimo o svojim prednostima i manama, snazi življene vjere i njenim manjkavostima, lako možemo upasti u subjektivan osjećaj koji nas vodi ili u oduševljenje ili u rezignaciju. Dobro je stoga poslušati nekoga tko je odrastao u drugačijem okruženju, tko bi nam mogao dati nekoliko kvalitetnih savjeta za poboljšanje.

Nolan Sharp izvrstan je sugovornik za tu priliku. U Hrvatsku se doselio prije gotovo 20 godina, a s obzirom na to da je prije dolaska diplomirao na uglednom Stanfordu i radio u Silicijskoj dolini, nije teško zaključiti da ga je na takav, za mnoge neobičan, potez potaknula ljubav, ona koja se piše malim i ona koja se piše velikim slovom. Ova druga inspirirala ga je da još kao student sudjeluje u misijskim aktivnostima evanđeoskih kršćana iz SAD-a, odakle je potekao njegov prvi kontakt s Lijepom našom.

S Nolanom smo razgovarali o brojnim temama, od razlika u mentalitetu između Hrvata i Amerikanaca sve do odnosa među kršćanskim zajednicama u Hrvatskoj i SAD-u i utjecaju vjere na naše upravljane materijalnim dobrima. Intervju je peti iz niza [“Vjera i društvo”](#) koji je ostvaren u suradnji s Agencijom za elektroničke medije.

– Nolane, ljudi obično idu iz Hrvatske u zapadne zemlje, Vi ste nam iz Amerike došli u Hrvatsku, koji je bio Vaš razlog?

U Hrvatsku sam prvi puta došao 1997. godine jer je Fokus, udruga u kojoj trenutno radim, povezana s međunarodnom organizacijom koja se u Americi tada zvala Campus crusade for Christ (danas samo Cru). To je veliki pokret za evangelizaciju među studentima u kojem sam sudjelovao. Kada ste dio takvog pokreta voditelji vas pitaju želite li preko ljeta ići negdje u misiju. Tako su mene jedno ljeto pitali želim li ići u Hrvatsku i ja sam prihvatio. Bilo je to jako lijepo i neobično iskustvo dobrim dijelom i zbog učenja o kompleksnosti situacije u regiji nakon rata i razdoblja komunizma. Situacija je tada bila znatno drugačija nego danas. Bilo je uobičajeno da u razgovoru oko vjerskih pitanja mladi kažu da su ateisti. Naš prvi korak je tada bio objasniti im da su vjerojatno agnosticci jer ateisti tvrde da su sigurni da Bog ne postoji, na što bi oni odvrtili: „Da, nisam razmišljao o tome, zapravo sam agnostik“.

Sandra, moja supruga, se godinu dana prije mog dolaska zaposlila u Fokusu. Zajedno smo sudjelovali u diskusijskim grupama koje smo organizirali i tako se sprijateljili. Moram priznati da sam se šokirao kad sam uvidio koliko smo imali zajedničkih tema za razgovor jer Sandra je odrasla pod komunizmom što se meni činilo kao „smak svijeta“. Vjenčali smo se nakon što smo dvije godine održavali vezu na daljinu, a ja sam u međuvremenu magistrirao elektrotehniku i počeo raditi u Hewlett Packardu. Prvih par godina smo proveli u Americi, ali ubrzo smo shvatili da ako ćemo se ikada odlučiti na život u Hrvatskoj bolje da to bude prije nego kasnije. Osim toga, ja sam osjećao nesigurnost jesam li pozvan raditi kao inženjer ostatak života ili da se posvetim radu u apostolatu, pa nam je selidba u Hrvatsku ispala kao dobra opcija. Prvo smo se odlučili na samo jednu godinu, pa na drugu, i na kraju smo odlučili ostati.

– Vratimo se u vrijeme dok ste još bili u Americi u jednom ste razgovoru rekli kako je studiranje na Stanfordu “testiralo i potvrdilo” vašu vjeru. Koliko je zahtjevno očuvati vjeru na jednom elitnom američkom sveučilištu, posebno jer se američka sveučilišta smatraju prvim glasicima progresivnih ideja?

Kad sam započeo studij bio sam na prekretnici što se tiče vjere. Odrastao sam u tipičnoj bogobojažnoj američkoj obitelji. Išli smo svaki tjedan u anglikansku crkvu u kojoj sam bio ministrant. U mom predgrađu ljudi su bili uglavnom ili prezbiterijanci ili katolici. Kršćanska vjera je bila dio običnog života, dio identiteta, ali već su se počele uočavati naznake pucanja.

Moja starija sestra je pohađala Stanford prije mene i tamo je doživjela obraćenje. Možeš misliti kako je to izgledalo. Moja obitelj je u crkvi cijeli život, a ona nas je jedno dana nazvala da nam kaže kako se obratila. Moji roditelji su je pitali „Što misliš pod time?“, bili su malo zabrinuti jer budući da je sveučilište smješteno u Kaliforniji prva pomisao je bila da je riječ o nekom luđaštvu. No stvar je bila mnogo jednostavnija. Netko joj je došao s jednostavnim pitanjem poput: „Zašto je Isus morao umrijeti?“, i shvatila je da zapravo ništa ne zna. Sestra i ja smo u crkvi bili cijeli život, a nitko od nas nije znao objasniti zašto je to uopće bitno. Kad si na takvom sveučilištu ili nađeš odgovore na takva pitanja ili izgubiš vjeru.

Sestra je utjecala i na mene, često mi je davala vjerske knjige dok sam još bio srednjoškolac. Kada sam i ja došao na Stanford rekao sam joj da ću ići s njom u crkvu i u zajednicu, ali da želim isto malo „razgledati sa strane“ jer na jednom takvom sveučilištu postoji ogromna količina ponude. To su bogata privatna sveučilišta na kojima kao brucos sedam osam dana provedeš samo u orijentaciji.

Iako se čini da je tada što se tiče vjere situacija bila mnogo lakša, već se uvrijedilo pravilo da sva uvjerenja koja nosiš sa sobom na sveučilište trebaju biti preispitana, s velikom vjerojatnošću da do kraja školovanja ništa od njih neće ostati. Uvijek se sjetim kako nas je jedan profesor rasporedio po abecedi prezimena i naložio nam da se glasom kao pojedine životinje. Kad smo počeli ispuštati zvukove nastao je užasan kaos, a profesor nam je rekao da je ta galama i konfuzija koju smo proizvodili ‘smisao’. Cijelu prvu godinu smo na predmetu “Povijest civilizacije” slušali samo najlošije iz povijesti kršćanstva. Ako je Luther napisao nešto protiv seljaka, to je bilo ono što smo čitali o njemu. Kad smo učili o djelovanju konkvistadora u Južnoj Americi, uvijek su se navodili najlošiji primjeri.

Također, širila se ideja da je kršćanstvo “religija bijelih ljudi” koji su tlačili ostale. No to je imalo jako ironičan prizvuk jer je kršćanska vjera u imigrantskoj populaciji bila iznimno jaka. Moji najbolji prijatelji iz kršćanskih krugova na sveučilištu uglavnom su bili porijeklom iz Azije, no bilo ih je puno i Afroamerikanaca i Latinoamerikanaca. Na našim je sastancima povremeno bilo 85% ‘nebjelačkih’ studenata, tako da je cijeli taj mit o kršćanstvu kao bjelačkoj religiji bio izvrnut. Zapravo, uvijek me je fasciniralo to što je kršćanska vjera prikladna svakoj kulturi i da u svakoj od njih nalazi malo drugačiji izraz.

S vremenom sam počeo provoditi puno vremena s ostalim studentima iz kršćanskih zajednica, organizirali smo različita druženja koristeći svoje pravo na sveučilišne prostorije za te potrebe. U tom se razdoblju mnogo mladih obratilo, a i mene je duboko formiralo kao čovjeka i uvijek ga se s radošću sjećam jer smo bili vrlo ujedinjeni.

– Nakon sveučilišta ste radili u silicijskoj dolini koja je tehnološko središte svijeta. Kakvo je to bilo iskustvo?

Gledajući unatrag uviđam koliko sam bio konzervativan u svom poslovnom putu jer sam kao čovjek koji je završio elektrotehniku bio najviše zainteresiran za izradu čipova, pa sam otišao raditi u Hewlett Packard, najstariju kompaniju u Silicijskoj dolini. No već se tada govorilo o tome da su veliki novac i mogućnosti u programiranju. Industrija je uvijek sklona tome da ono što je *hardware* postane lako zamjenjivim, a da je dodatna vrijednost u *softwareu*. Ipak, bio sam jako sretan na svom poslu, i vodio vrlo jednostavan život. Međutim, zbog svega što sam doživio kao student u kršćanskim krugovima na sveučilištu stalno mi se vraćalo pitanje je li moj poziv misionarski, i kamo trebam ići. Netko mi je dao savjet da radim nekoliko godina u struci i da tako dopustim Bogu da me on izvuče, umjesto da ja jurim ako nisam potpuno siguran kamo. Mislim da je to bila dobra preporuka.

– Utjecaj kompanija iz Silicijske doline proteklih je desetljeća postao veći nego utjecaj bilo koje svjetske vlade. Mislite li da je postojao neki veliki plan za promjenu svijeta, ili se sve dogodilo neplanirano spontanom napretkom tehnologije?

Mislim da je to bilo neplanirano, iako će neki ljudi možda reći da su to naslućivali iz daleka. U 90-ima, kada sam bio tamo, razmišljanje je bilo “Bit će baš fora imati sve informacije svijeta pri ruci”. Google je krenuo s tom idejom i to je bila geekovska stvar. Tek kasnije su pronašli način kako na tome mogu zaraditi. Nije da ljudi nisu znali da je velika zarada moguća, ali u prvom valu više su bili zainteresirani za pitanje “Što je sve moguće?”, nego „Kako zaraditi?“ Prije pametnih telefona i 4G mreže nismo znali što će to nama svima omogućavati jedino što smo znali jest da ćemo brzo i lako dolaziti do informacija. Tko bi 1990.-ih mogao pomisliti da će se 2016. nešto kao društvene mreže utjecati na izbore u SAD-u?

Ipak, moram priznati da danas nisam ni izbliza ponosan na Silicijsku dolinu kao što sam bio prije, i uvijek više navijam za kompanije kao što su u Hrvatskoj Gideon Brothers ili Farmeron, koje upotrebljavaju tehnologiju kako bi praktične stvari u životu bolje funkcionirale. Problem je što je danas tehnologija postala sredstvo za eksploataciju grijeha, poglavito zavisti. Čak i umjetna inteligencija zna to prepoznati. Korištenjem Facebooka korisnici mu daju informacije da napravi određeni algoritam i kada prepozna neki oblik zavisti u našem ponašanju, on će ga pogurati do kraja. Valja imati na umu da ljudi koji su vodeći po pitanju tehnologije danas svojoj djeci uopće ne daju pametne uređaje na korištenje. Tu se vidi da oni znaju kakav je njihov utjecaj i zato su puno oprezniji.

– Imate li ideju kako bi budućnost novih generacija s tolikim potencijalnim tehnološkim zamkama mogla izgledati?

Teško je predvidjeti kako će izgledati budućnost generacije koja nikada nije živjela bez suvremenih uređaja, jer se i meni teško sjetiti kako je izgledao moj život bez njih. Ponekad se prisjetim da sam ranije znao subotom po par sati u komadu čitati neku dobru knjigu bez da gledam na uređaje koji su programirani da nam krađu

pozornost.

Osim toga, uvijek sam pomalo skeptičan prema najavama da će se u području tehnologije dogoditi nešto spektakularno. Priče koje sam slušao o umjetnoj inteligenciji u 90-ima bile su toliko napačane da se nisu niti približno ostvarile. Ima jedna stara šala u nekim industrijama koja kaže "To je tehnologija budućnosti i uvijek će tako ostati". Jedan od primjera je i predviđanje razvoja fuzijske energije. Moj otac se sjeća da se 60-ih dok je bio na sveučilištu govorilo da će ta energija biti dostupna za 20 godina. Kada se danas postavlja pitanje koliko smo daleko od fuzijske energije predviđanje i dalje "za 20 godina". Mislim da slično vrijedi i za neke druge stvari.

Već 20 godina Google ima svoje autonomne automobile koji voze oko njihovih zgrada, ali uvijek na istim cestama. Svake 2-3 godine idem tamo i svaki put razmišljam: "Da su ti autonomni automobili tako blizu savršenstva, oni ne bi i dalje vozili na istim lokalnim cestama na kojima voze već 20 godina." U tehnologiji jako često fali zadnji detalj. Toliko si blizu, i toliko si daleko. To je veliki izazov upravo autonomnih automobila. Oni će biti sigurni 99% vremena, ali 1% nesigurnosti znači da će vas jedanput u dva sata dovesti u opasnost, a to nitko normalan neće prihvatiti.

– Kada ste došli u Hrvatsku započeli ste s radom s mladim profesionalcima kako biste im pomogli u razvoju karijere. Što ste primijetili kao temeljnu razliku u mentalitetu u Hrvatskoj i Americi?

Prije svega, kada sam došao pokušao sam imati otvoren um i shvatiti da sam bio privilegirani što sam mogao studirati na Stanfordu, ali s druge strane to ne znači, kao što bi netko mogao pomisliti, da mi je bilo ponuđeno 10 poslovnih prilika. I ja sam morao proći kroz iste procese kao i svi drugi i pri tome je znalo biti i ponižavajućih trenutaka. Tako razvijam svijest da moraš prihvatiti realnost onakvu kakva jest, biti brutalno iskren sa sobom, ali istovremeno naučiti kako poraz prihvatiti sportski i okrenuti se drugim prilikama.

Primijetio sam da po tom pitanju u Hrvatskoj ima jako puno kukanja. Amerikanci nisu toliko različiti od Hrvata, svugdje ima ljudi koji su više ili manje aktivni. Ali ako se u Americi neprestano žališ svojim prijateljima da "nema posla, da je sve loše", bit ćeš malo odbijen, barem u zdravim okruženjima, puno češće nego u Hrvatskoj.

Ipak i hrvatski način života ovdje ima svoje prednosti. Netko mi je rekao "Mi u Hrvatskoj nemamo toliko puno psihologa i ne uzimamo prečesto lijekove, jer je svaki kafić velika terapija". I to je pozitivna strana. Izoliranost u drugim društvima je poraz zapada dok se u Hrvatskoj ljudi još uvijek drže skupa. Također, ono što je dobro u Hrvatskoj jest da bez obzira koliko pogriješiš kao čovjek uvijek ćeš biti prihvaćen od strane obitelji i ta je sigurnost jako bitna. No, ono što je ironično jest da ako pogriješiš kao poduzetnik onda ti se teže „oprasta“. U Silicijskoj dolini je dio ponosa ako si imao firmu koja nije uspjela. Investitori čak smatraju pozitivnim ako si barem jednom radio u kompaniji koja je propala jer to znači da ćeš drugi puta puno ranije reći "Dečki, dosta je, nema srama u tome što nismo uspjeli, hajdemo najbistrije što možemo ili prodati kompaniju ili je prilagoditi". S druge strane u Hrvatskoj ako uspiješ postaješ kao mali bog, ali ako zezneš onda si nitko i ništa. Nešto slično primjećujem i u odnosu prema domovini. Domoljubni ponos je ovdje jako visok, ali je na krhkim nogama i brzo se okrene u prijezir. Raspoloženje je "Ili sve ili ništa", ili smo najbolji ili smo najlošiji.

– Hrvatska je zemlja u kojoj vjera još uvijek igra značajnu ulogu, s druge strane prisutna je i velika količina korupcije također i u poslovnom svijetu. Kako objasniti takav raskorak između onoga što ispovijedamo i onoga što u praksi činimo, kao da imamo slijepu točku za pojedine probleme?

Pokojni Dražen Glavaš koji je osnovao udrugu Partner i organizirao GLS u Hrvatskoj stalno je govorio o tome. Čak i njegova disertacija nosi naslov "Vjernik u nedjelju ateist u ponedjeljak". U njoj je pokušao odgovoriti na pitanje kako je moguće da postoji toliki jaz.

Mislim da je dobar dio razloga povijesni. Primjerice, pismenost je u Nizozemskoj bila normalna stvar već prije 300 godina, vjerojatno pod utjecajem protestantske ideje da bi svaki čovjek trebao čitati Bibliju na svom jeziku. Kada si pismen i sebe smatraš čovjekom koji može ostvariti određeni utjecaj drugačije gledaš na stvari. Postavljaš si pitanje: "Isplati li mi se prevariti nekoga kad imam pred sobom dosta mogućnosti i ovo nije moja jedina prilika". Dugogodišnji razvoj takve svijesti doveo je do toga da se oni danas pri sklapanju posla samo rukuju i ne sumnjaju da će druga osoba poštivati svoj dio. Siromaštvo i neki drugi utjecaji doveli su do toga da se pismenost puno sporije širila u nekim drugim zemljama poput Hrvatske.

Također, na državne vlasti se ovdje gleda kroz pomalo neprijateljsku prizmu. To što Hrvati nikada nisu imali svoju zemlju zasigurno je snažno utjecalo na to. Sve do prije 30 godina si bio junak ako si varao državu. Takve se priče mogu čuti i među Crnogorcima ili Srbima, jer potječu iz država koje dugo godina nisu imale samostalnost. To se možda najbolje očituje i u uporabi riječi „snalažljiv“. Kada kažem nekome u Americi da je snalažljiv to je kompliment, ali ovdje su me upozorili da moram biti jako oprezan kako koristim tu riječ jer se snalažljivost povezuje s nekim oblikom varanja države.

Princip koji je meni dragocjen u uočavanju razlika među kulturama jest odnos srama i časti. Puno stvari koje su mi kao strancu bile teško razumljive postale su jasnije kad razmišljam kako ljudi promatraju određene pojave kroz prizmu srama i časti, odnosno hoće li se pred drugima morati sramiti ili ponositi zbog nekog svog djela.

– Sudjelujete i u organizaciji Global Leadership summita u Hrvatskoj. Što biste izdvojili kao prednost koju kršćani mogu imati u odnosu na druge lidere?

U prvom redu bih izdvojio integritet. Jedan poslovni čovjek nam je posvjedočio: „Otkako sam prestao lagati više ne moram imati na pameti pet priča kad me netko zove i razmišljati koja je povezana s tim čovjekom. Sad imam samo jednu i ne moram nositi taj teret.“ Kada čovjek vjeruje u Gospodina najjednostavnije je najbolje: govoriš istinu i slobodan si. Svakako da će kršćani doživljavati poraze i u poslovnom smislu. Kršćanstvo nije magični štapić, ali kad se pogleda na razdoblje od 20-30 godina, čovjek koji je radio s integritetom bit će cijenjen, neće imati gomilu kostura u ormaru i otići će spokojno u mirovinu. Osim toga, ljudi koji muljaju na kraju moraju puno više raditi kako bi sve svoje „konstrukcije“ imali pod kontrolom. To je biblijska mudrost: bolje je imati malo i biti zadovoljan nego imati puno i stalno biti suočen s problemima.

Druga stvar je to što nema bolje i potpunije slike za zdrav život od kršćanskog okvira. Mi u udruzi nudimo poslovne seminare koji su vezani uz razvoj emocionalne inteligencije. Ono što je zanimljivo jest da su vrline koje su potrebne za njezin razvoj jako slične onome što čitamo u Svetom Pismu: da je važno gledati na potrebe drugoga, znati se prilagoditi drugome, biti smiren. Zapravo, svaka kršćanska vrlina je orijentirana prema drugim ljudima. Prema Pavlovim riječima plodovi duha su: strpljivost, ljubav..., a to su sve stvari koje se razvijaju u odnosu s drugima. Veliki je problem kod vjernika što ponekad mislimo da se vjera odnosi samo na Boga i dok sam dobar s Bogom dobar sam vjernik, ali Novi Zavjet stalno podsjeća da je dokaz zrelosti uvijek u odnosu prema ljudima.

– Kolika je opasnost da u pogledu utjecaja vjere na uspjeh poslovnog života vjernici upadnu u zamku 'evanđelja prosperiteta', prema kojoj je bogatstvo dokaz Božje privrženosti, a siromasi su od Boga odbačeni?

Prije svega, dragi mi je da ljudi razmišljaju o tome kao nečemu na što treba paziti. Postoje tri pristupa prema materijalnim dobrima. Jedna pristup je spomenuto evanđelje prosperiteta, koje je biblijski gledano pogrešno, ali niti druga kretnost koja smatra da Bog želi da vjernici uvijek budu siromašni nije cjelovita biblijska slika. Nekakva sredina koju mi vidimo kao optimalnu jest evanđelje upravljanja ili skrbi. To je slika koja je trajno prisutna u Bibliji: čovjek pozvan biti upraviteljem nad Božjim dobrima. Nitko nije neovisan, ako smo išta stekli u životu to nam je samo privremeno povjerenje.

Svima nam ostaje kao izazov to što je Isus s jedne strane izazvao bogatog mladića da se odrekne svega i krene za njim, a s druge strane je u mnogim prisposobama govorio o dobrom upravljanju materijalnim dobrima. To može zvučati i pomalo skandalozno, kada čujemo kako je dobar upravitelj onaj koji je uvećao svoj novac, a loš onaj koji je svoj novac zakopao. No, iz toga možemo zaključiti da nije dovoljno reći vjernicima da je bitna samo crkva, Biblija, molitva, nego se trebamo koristiti najbolje što možemo sredstvima. Ljudima je čak prije istočnog grijeha dano da upravljaju ili bolje rečeno skrbe nad stvorenim. Ta skrb bi po meni trebala biti naš vjernički stav, pa i uz mogućnost da nekad nečemo na najbolji način obaviti svoju dužnost jer, na kraju krajeva, naš je identitet u Kristu i znamo da nismo izgubljeni. Problem je što nama često dominira određena skučenost zbog straha da ne pogriješimo.

– Kad smo kod upravljanja, u Americi su nedavno bili izbori, vjerujem da ste barem donekle pratili. Rekli ste da ste odrasli u razdoblju kada je određeni društveni konsenzus još uvijek postojao, danas se čini da je društvo jako podijeljeno. Što je razlog tome?

To što se danas događa za mene je bolno jer sam odrastao u vremenu kada je ekonomska jednakost u Americi bila pri povijesnom vrhu. Tada su prosječni kamiondžija i moj otac koji je imao doktorat imali približno slične prihode. Možda sam imao jednu ili dvije igračke više od nekog vršnjaka, ali to nisu bile bitne razlike. Nejednakost je u Americi snažno porasla u zadnjih 30-40 godina i to sada izbija na površinu. Ako imaš novca imaš sve na raspolaganju i živiš bolje nego ranije generacije, ali ako si među 60% onih koji imaju niže prihode život je vrlo sličan onome što se viđa u Hrvatskoj. Mnogo je ljudi koji su radili u tvornicama koje su zatvorene i koji unatoč selidbama više nisu uspjeli naći zadovoljavajući posao.

S druge strane, tijekom razdoblja hladnog rata prisutnost velikog neprijatelja u vidu Sovjetskog Saveza bila je presudna da ne izbija toliko političkih svada. Dok je postojao taj zajednički razlog zašto svi moramo gurati u istom smjeru, stvari su drugačije izgledale. To se odnosilo i na pitanje poboljšanje ljudskih prava jer su Rusi koristili svaku priliku da pišu o tome „kako su kapitalisti pokvareni“, pa smo se trudili ostavljati dobar dojam u svijetu.

– Podjele su zasigurno uvjetovane i pogledom na ključna svjetonazorska pitanja poput zaštite života. Koliko je ono uistinu važno za kršćane pri odabiru političkih strana?

To je najveći faktor među kršćanima pogotovo među katolicima i evangeličkim kršćanima koji žive svoju vjeru. Jako puno ljudi mi je reklo da im je nezamislivo glasati za demokrate zbog pitanja pobačaja. To je bio ključni argument unatoč svemu što se govorilo o [Trumpu](#). Ljudi bi rekli „Jednostavno ne mogu glasati za demokrate koji će promovirati pobačaj“. S druge strane, Afroamerikanci koji imaju iste teološke stavove kao bijeli evanđeoski kršćani glasali su 80% za Bidena. Kad sam ja odrastao u Pittsburghu nismo imali takve podjele jer su demokrati tamo često bili katolici koji su bili pro-life. Guverner Pennsylvanije je bio zadnji demokrat s nacionalnom platformom koji je bio čisti pro-life. Danas je skoro nemoguće biti demokrat i reći da misliš da bi barem malo trebalo ograničiti pobačaj.

Govoreći o pitanju odabira stranaka, možda valja pripomenuti da bi skoro svaki katolik konzervativac u Hrvatskoj što se tiče gospodarskih pitanja vjerojatno bio bliže demokratima u Americi jer tamo još uvijek ne postoji nacionalna politika oko porodičnog dopusta. Također, u Hrvatskoj vlada konsenzus oko postojanja nacionalnog zdravstvenog sustava, a to je jedan od glavnih prioriteta demokrata. Na kraju krajeva, ideja o široko dostupnoj zdravstvenoj skrbi nešto je što se nalazi i u katoličkom socijalnom nauku. No, s druge strane, demokrati žele uvesti *Equality act* kojim bi htjeli gotovo natjerati svaku katoličku ustanovu poput bolnica i škola da prihvati progresivnu agendu. Tako da su stvari složene.

– Hrvatska je vjerski prilično homogena sredina, dok u Americi postoji mnogo raznolikiji spektar posebice među protestantskim zajednicama, kako se on odražava na društvo?

U Americi je jako dugo dominantno bilo ono što se zove *mainline* protestantizam u kojeg spadaju prezbiterijanci, luterani, anglikanci, metodisti i par drugih denominacija. Većina naših predsjednika, i pripadnika elita su *mainline* protestanti. Oni su izgradili institucije, slično kao što je to drugdje činila Katolička Crkva: sveučilišta, bolnice, teološke škole. Izgradili su infrastrukturu. Jedna od najvećih promjena u religiji u Americi jest to što je u posljednjih 40 godina *mainline* protestantizam na neki način umro jer je postao previše teološki liberalan. Bili su toliko dominantni 50-ih i 60-ih godina da su se odrekli bilo kakvog stvarnog kršćanskog nauka po pitanjima poput: Je li Krista uistinu rodila Djevica? Je li umro za naše grijeha i uskrsnuo treći dan? Jedna generacija može biti sretna s teološkim liberalizmom, ali djeca će se pitati: Zašto bi me uopće bilo briga? Ako ništa od ovog nije važno, radije ću nedjeljom igrati golf. Čim izgubite ispravan nauk izgubili ste cijelu jednu generaciju.

Istovremeno se proteklih 40 godina dogodila eksplozija evanđeoskih kršćana, onih koje su ranije smatrali fundamentalistima i koji su uglavnom bili na rubovima. Njihov se broj znatno povećao zbog duhovnog vakuuma među mladima koji su nakon odlaska na sveučilište izgubili vjeru i koji su tražili konkretan duhovni sadržaj. No, oni su naučili biti marginalizirani, zbog čega se među njima razvila ideja da je Crkva u sukobu s društvom. Zato su se evanđeoski kršćani u mnogočemu mučili jer nisu imali znanje upravljanja institucijama niti kako djelovati kao važne figure u javnosti što su s vremenom postali. Također, dosta se razgovaralo o osponu Trumpa i utjecaju umreženih pentekostalaca. Kao da su njegovim izborom i oni napokon dobili nekakvo društveno priznanje i platformu. Govoreći o Trumpu, mislim da njemu svi ovi odnosi nisu bili potpuno jasni. Da je bio teološki educiran kao jedan [Viktor Orban](#) čiji su govori o ulozi vjere u javnom životu na vrlo visokoj razini bolje bi znao prepoznati i iskoristiti sve spomenute tendencije.

– Što je s odnosima među kršćanskim zajednicama u Hrvatskoj, vidite li tu poboljšanja u suradnji?

Među katolicima su [karizmatici](#) vrlo skloni tome da nastoje promicati stvari u kojima vide da Duh djeluje. Mi u Fokusu već 15 godina na različite načine surađujemo s Kristoforima. U nekoliko navrata zajednički smo izdavali knjige. Kad mi pokušamo ostvariti neki program među evanđeoskim kršćanima u Hrvatskoj odaziv ne bude tako velik, ali kada se vijest probije po katoličkim župama onda dobijemo na stotine sudionika. Jako puno katolika i protestanata su zajedno prošli EQUIP program. Kad je riječ o praktičnim stvarima i savjetima kako biti učinkovitiji u vodstvu puno je lakše slušati ista predavanja i reći: „Mogu nešto dobro izvući iz ovoga“. Ono što sam također primijetio jest da katoličke organizacije u Hrvatskoj preuzimaju materijale iz katoličkih organizacija u SAD-u koje su privajale određene elemente iz nekog protestantskog pokreta. Moram priznati da mi je drago i kada čujem da Božju pobjedu jer izvodi pjesme od Hillsonga.

Volim vjerovati da je jedan od protestantskih doprinosa katolicima u Hrvatskoj i popularizacija Biblije. Jedni naši prijatelji pokrenuli su i aplikaciju Biblija 365. To je prva hrvatska aplikacija koja vodi ljude da pročitaju cijelu Bibliju u godinu dana. No sve te poveznice nisu od jučer, postojale su i već prije 40 godina jer je, koliko mi je poznato, profesor Ivančić bio povezan s određenim protestantskim teolozima s kojima je surađivao.

*Intervju je dio niza "[Vjera i društvo](#)", a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Objavljeno: 28. prosinca 2020.

- Oznake:
- [#Amerika](#)
- [#svjedocanstvo](#)
- [#Vjeraidruštvo](#)

3 komentara

Sortiranje po: Najnovije

Dodajte komentar...

Milosrdni Samarijanac

Lijep pozdrav gospodinu Nolanu! Bogu hvala za današnje svjedoke života i ljubavi! s. M.

Sviđa mi se · Odgovor · 1 tj.

Ivana Drčec

Napokon jedan normalan i realan članak.

Sviđa mi se · Odgovor · 1 tj.

Fini Gemi

Sjajan intervju! Prava poslastica za čitanje. G. Sharp je odlično analizirao puno toga. Treba nam čim više ovakvih članaka i razgovora s ovakvim ljudima - vrlo inteligentnima, pronicljivima, ali istovremeno vrlo otvorenima i jednostavnima.

VIŠE S WEBA

Omiljeni proizvod u novoj boji – Nutribullet pretvara voće, povrće i orašaste plodove u hranjivi napitak.

U Slavenskom Brodu proslavljena svetkovina Gospe Brze Pomoći

[-50%] Maksimalna udobnost tijekom spavanja uz Sleep&Inspire set jastuka i pokrivača – već od 199,95 kn!

Osvrt na film 'Duša': Nema mistike bez konkretnog Boga

Ugrabite popuste do -50% i opremite svoju kuhinju Delimano Fivestar posuđem –
Naručite online!

Otkrit ćemo vam strogo čuvanu tajnu: kako motivirati dijete da postane odgovorno?

[Ušteda -50%] Umotajte se u najtopliji Dormeo zagrljaj i ugrabite Warm Hug set 2020 za samo 199,95 kn.

Gležnjače ili tenisice – na vama je odabir jer počeli su Walkmaxx zimski popusti do -30% - Provjerite!

[Samo 299,95 kn] Super cijena za VRHUNSKI usisavač Rovus Storm Vac – Ne razmišljate, naručite online!

SKENIRAJ

I PODRŽI BITNO.NET

Najčitanije

Danas Tjedan Mjesec

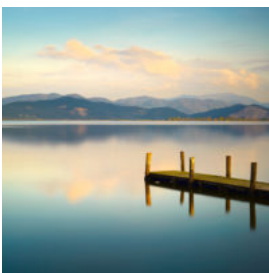
PITAJTE SVEĆENIKA

[Gdje u Bibliji piše da je predbračni seks grijeh?](#)

JUTARNJA MOLITVA

[Najbolji način kako započeti dan: Izmolite jutarnju molitvu Ocu nebeskom](#)

NA RIJECI JORDAN

[FOTO Nakon 54 godine služena prva sveta misa na mjestu gdje je Ivan Krstitelj krstio Isusa](#)

JACQUES PHILIPPE

[Što zapravo znači biti ponizan?](#)

'NAJLJEPŠA ŽENA NA SVIJETU'

[Harvardski profesor i uvjereni ateist svjedočio o susretu s Djevicom Marijom: Rekla mi je: 'Ništa ne razumiješ'](#)

ISTINITA PRIČA

[Prase i fratarski pasac – nevjerojatna priča s potresom pogođenog područja koja govori sve o franjevačkom duhu](#)

BOŽIĆNO VRIJEME

[Planirali ste sutra raskriti bor? Nemojte, jer božićno vrijeme i dalje traje...](#)

NAKON JUČERAŠNJEG ANGELUSA

[Papa Franjo: ‘Ovo me je jako rastužilo...’](#)

SVETA FAUSTINA

[Evo kako moliti Kronicu Božjeg milosrđa!](#)

NEIZMJERNA TUGA U HERCEGOVINI

[Rakitno se oprostilo od šestero mladića i djevojaka: ‘Vjerujemo da sada gledaju Boga licem u lice’](#)

NEZADOVOLJAN MJERAMA STOŽERA

[Osnivač Index.hr-a Matija Babić pozvao na paljenje crkava i kidanje glava](#)

SVETA FAUSTINA

[Evo kako moliti Kronicu Božjeg milosrđa!](#)

AKCIJA IZNAD SVIH OČEKIVANJA

[Hrvatski svećenik sakupio je već više od milijun i dvjesto tisuća kuna za pomoć Petrinji, Sisku i Glini...](#)

SAMOSTANSKI KOLAČI

[Trebate inspiraciju za božićne kolače? Evo šest fantastičnih recepata sestre Nikoline](#)

UOČI BOŽIĆA

[Započnite danas devetnicu Djetetu Isusu nastalu u svetištu u Pragu](#)

Najnovije

SPIRITUS DOMINI

[Papa novim motuproprijem omogućio primanje žena u službu čitača i akolita](#)

O. MIKE SCHMITZ

[Podcast katoličkog svećenika s kojim ćete kroz godinu dana pročitati cijelu Bibliju najslušaniji je na Appleu](#)

JACQUES PHILIPPE

[Kako da se umjesto 'strmim ljestvama savršenstva' do svetosti uspemo 'dizalom'](#)

U 21:45 NA LAUDATO TV-U

[Večeras u podcastu Bitno.net-a o temi cijepljenja razgovaramo s predsjednikom HKLD-a Rokom Čivljakom](#)

EKUMENSKA SKUPINA STRUČNJAKA

[Vatikan s luteranima priprema 'zajedničku poruku' o Lutheru](#)

SPONSORED CONTENT

Gležnjače ili tenisice – na vama je odabir jer počeli su Walkmaxx zimski popusti do -30% - Provjerite!

Osam pravila komunikacije s tinejdžerima

SPONSORED CONTENT

Ugrabite popuste do -50% i opremite svoju kuhinju Delimano Fivestar posuđem – Naručite online!

Tražite Božju volju u svom životu? Ova molitva pomoći će vam u tome

Biskup Petar Palić: U pandemiji su umjesto

Papa Franjo: 'Ovo me je jako rastužilo...'

ozbiljnih teoloških
promišljanja prevladali
'sinovi groma'

Povuci svoje srce iz svijeta prije nego Bog uzme tvoje tijelo iz njega.

— Bl. Ivan Avilski (1500. – 1569.)

O nama

Vjerski portal bitno.net jedinstveni je portal na hrvatskom jeziku, širi i raznolikiji od klasičnih vjerskih i kulturnih portala i dublji i fokusiraniji od općih news portala. Pokrenut je s ciljem da bude svakodnevno internetsko izvorište aktualnih informacija, značajnih tema i zanimljivih priloga za sve one koji žele svratiti pogled na bitno i obogatiti sebe.

Pratite nas

Klub prijatelja

Klub prijatelja portala Bitno.net je zajednica svih onih koji čitaju i žele podržavati portal Bitno.net.

[Pridružite se!](#)

© Sva prava pridržana 2021 - Bitno.net

- [O nama | About us](#)
- [Impressum](#)
- [Podržite nas](#)
- [Donatori](#)
- [Kontakt](#)
- [Marketing](#)